

1. Drie maanden onder de Sneeuw. — 3. Sint Gregoriusdag op School. — 6. Een moedig Meisje. — 7. Karel Cogge, De Overstroming aan den IJzer. — 8. Het Wonderlijk Gezelschap. — 11. Het Kermismeisje. — 12. Willem Tell. — 13. Beter een lap dan een scheur. — 17. De Zinneloozen van Gheel. — 20. De Klok van Stuivekenskerke. — 24. Grapjes en Vroolijke Verhalen. — 34. Nog Grapjes. — 35. Het Kindje van de Zee. — 37. De Bezembinders van Kleit. — 38. De Vlucht in de Koffer. — 41. De Gierigaard. — 43. De Veerman van 't Zwin. — 48. Eerlijk duurt 't langst. — 61. Strenge Winters. — 62. De Wees in Londen. — 63. Sinterklaas op de Heide. — 66. De Kinderen van den Smokkelaar. — 67. De Paaschklokken. — 69. Leeuwte van Damme. — 70. Van Alles Wat. — 71. Nieuwsgierig Aagje. — 79. De verrassing van Oudenaarde. — 83. Op de Hooge Venen. — 85. De Overwintering van Nova Zembla. — 86. Hoogmoed komt voor den val. — 89. Het Spook. — 95. De twee Weesjes. — 96. De oude Redder. — 97. De Vlucht. — 101. Toch beter Thuis. — 105. Ongeluk en Geluk. — 108. Bieke. — 109. De oude Mantel. — 110. Robinson Crusoe. — 113. De Rooversjongen. — 114. Nooit Vergeten. — 118. De Spion van den Molen. — 119. De Kinderen van den Dokter. — 120. De ruwe Kerel. — 121. Tweemaal gevonden. — 126. De Kerels van Lampernisse. — 136. Thijl Uilenspiegel. — 137. Oom Tom. — 141. De Kerstavond van Bertje. — 143. De Reis in de Wildernis. — 168. Een jonge Held. — 169. Jacob van Artevelde. — 170. De overwinning van Karel. — 171. Genoveva van Brabant. — 172. De Avontuurlijke Reis. — 173. De strijd met den Wolf. — 174. Een vreeselijke Avond. — 175. De gevluchte Slaaf. — 176. In de Vliegmaschine. — 177. Een moedige Vrouw. — 178. Ontsnapt. — 179. Valsch beschuldigd. — 180. De Zoon van den Torenwachter. — 181. Terug bij vrouw en kinderen. — 182. De Reis van Columbus. — 183. De Schilder van Karel den Stouten. — 184. Het Spook van de Schelde. — 185. Het Avontuur in het gebergte. — 186. Jack de Cowboy. — 187. Hoe Jack prairieboer werd. — 188. De sterkste Voetbalclub. — 189. De Held van Tremeloo. — 190. De straf van 't Elzelareshof. — 191. De Cowboy van Fort Bell. — 192. Jeanne d'Arc. — 193. De wandelende Deur. — 194. De Avonturen van Geeraart. — 195. Geeraart in Rusland. — 196. Dikke Dries. — 197. De Roode Knuppels. — 198. Rosa van Dennenburg. — 199. De Wolf van Ghistel. — 200. De betooverde Molen. — 201. Zonderling gered. — 202. De Spaansche Furie. — 203. De Boeteling van Veurne. — 204. Een angstige Nacht. — 205. De Prins van Kakao. — 206. De dappere Elzie. — 207. De Avonturen van David. — 208. In en uit de Gevangenissen. — 209. De Spion voor zijn land. — 210. In het verwoeste Vlaanderen.

Vraag elke week het nieuwe boekje aan uw dagbladverkooper, want de reeks van deze veel gevraagde boekjes gaat gedurig voort.

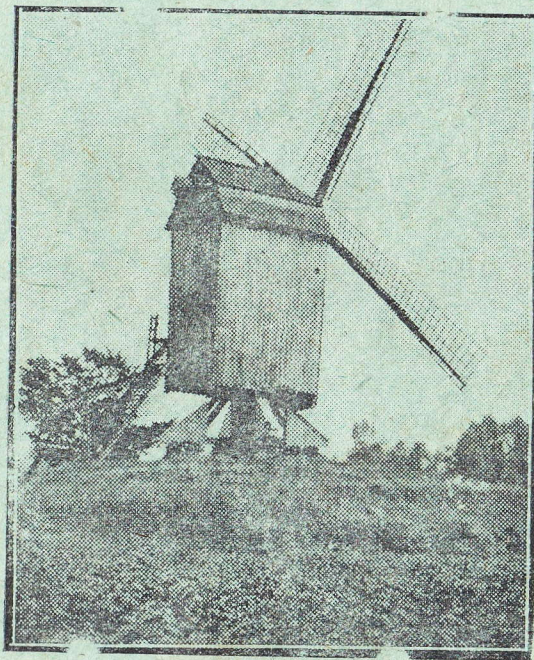
PRIJS 60 CENTIEM

Boekdrukkerij R. Bracke, Baesrode

A. HANS.

Nr. 240.

Het Boschspook

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

HET BOSCHSPOOK

I.

— Dag, Modest... Niet te lang weg blijven!

— Dag, Modest. Voorzichtig zijn aan de Leie, niet in 't water vallen...

— Dag, Modest... 't Zal me varen, als ge een tijdje weg zijt.

— Dag... dag... dag...

't Was de groet uit bijna alle huizen van de Kerkwijk te Olsene, een dorp in Oost-Vlaanderen aan den steenweg van Deinze naar Kortrijk.

En Modest knikte en wuifde en spoedde zich voort. Hij was 't knaapje uit de oude Vlaamsche afspanning « De Drie Klokken » bij de kerk, en tevens het eenig kind op de gansche wijk. En zoo kwam het, dat bijna alle menschen hem ook een beetje als hun zoontje beschouwden. Voortdurend werd hij aangesproken, vastgepakt, vertroeteld, en ook bewaakt, want dichtbij vloeide de

Leie en bijna bij elk huis waren dan nog rootputten en andere watertjes voor het vlas, het groote landbouw- en handelsprodukt van de gansche streek.

Modest had een pakje in de hand. Hij droeg het zorgvuldig. Op zijn gelaat lag een blijde glans. Het was nog een tijdje vacantie en de knaap ging voor eenige dagen naar zijn meetje, ook zijn grootmoeder. Zij woonde te Gottem. 't Was maar een half uurtje verder, ook tegen de Leie.

Weldra was de jongen in de eenzaamheid. De zon schitterde over de rivier en het Leieland. O, dat was schoon! En witte wolkjes dreven als scheepjes in de blauwe lucht.

Modest keek er naar. En hij zette zich neer achter een vlasmijt... Vreemd, hij had geen haast meer... en toch ging hij zoo dolgaarne naar meetje en de twee ooms, die bij haar woonden. Hij zat daar zoo rustig... En hij keek rond. Naar wat dan toch? Wel, naar de Leie en naar het land en naar al de wolken. En hij zag zulke schoone kleuren in de natuur. Hij was nog jong en de menschen zeiden, dat hij te veel droomde. Maar Modest droomde niet. Hij genoot. Hij keek zoo gretig naar de heele streek als anderen in een prachtig prentenboek.

Dan deed hij zijn pakje open. Er zaten stukken karton in en schoenblinkdoosjes. Hij nam de dek-

seltjes er af en de doosjes bleken potjes met verf te zijn. Modests vader was een schilder, net als zijn oom Triphon. En als ze werkten op de muren van herbergen, winkels, huizen, dan spiedde Modest hen af. En zoo kreeg hij ook lust om te schilderen... 't Liefst deed hij dat stilletjes, zonder dat iemand het zag.

Hij begon nu ook. De Leie, vlasmijten en die boomen ginder, ze moesten op het karton. Inge spannen werkte de knaap. Zijn oogen schitterden. Zoo zat hij daar een heelen tijd. Zijn stukje was af, of neen, geheel af nog niet. Hij zou het bij meetje wel voltooien.

Eindelijk pakte hij alles weer in. En dan stond hij op, en vervolgde zijn reis.

Plots bleef hij weer getroffen staan. Ginds tegen de Leie zat een man voor een schildersezel. Hij droeg een breedgeranden stroohoed. Hij was ook aan 't schilderen.

— Mijnheer Claus, mompelde Modest...

O, zoo gaarne ware hij heel dicht bij hem gaan om stil te kijken naar het werk. Maar hij durfde niet. Hij had zoo'n groote bewondering voor Claus.

Laatst had er iemand in vaders herberg verteld, dat Claus een eenvoudig boerenjongentje was geweest op 't hofstedeke bij vader en moeder te Vijve-St-Elooi. Maar nu kwamen veel rijke heeren en dames naar de schilderijen van Claus kij-

ken. En allen zeiden, dat hij een groote meester was in de kunst.

— Ik moet nog veel, heel veel leeren, dacht Modest.

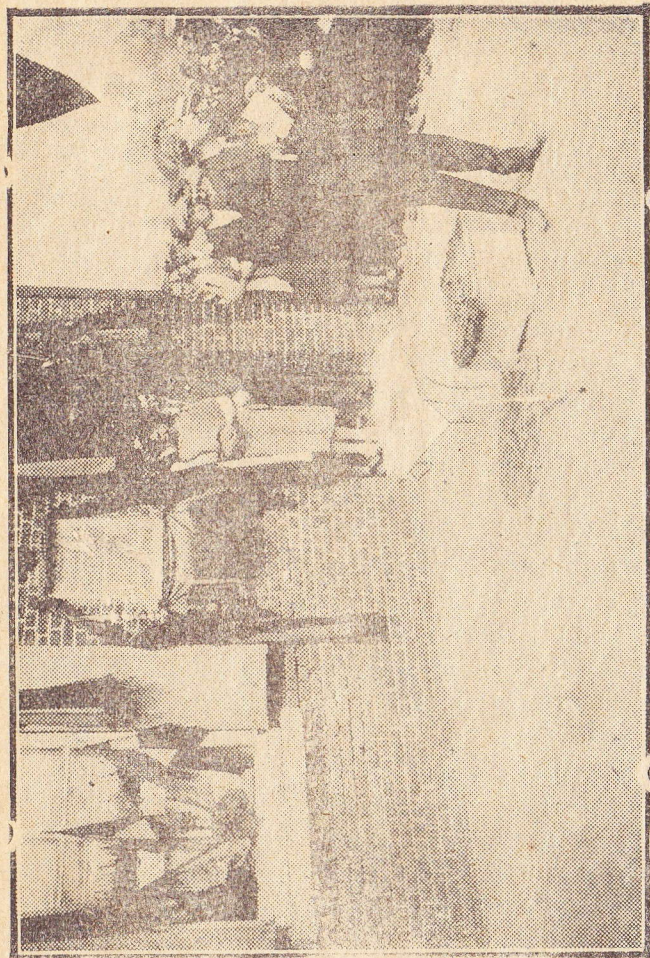
Hij was toch dichter bij gegaan en dan kroop hij door 't gras, tot hij de schilderij kon zien. Zijn hart bonsde en zijn oogen schitterden.

Eindelijk keerde hij even behoedzaam terug. Aan den weg stond een breedgetakte boom. Modest legde zijn pakje neer en in een wip klom hij naar boven. En nu kon hij nog beter het Leieland overzien. Hij had hier wel een huisje willen hebben. Kijk, ginder waren mannen aan 't vlas bezig. Hun roode baaien vonkten hel in de zon. Daar in een meersch graasden bruine koeien en tusschen hen liep er een witte met zwarte plekken. En boven dat groen, rood, bruin, wit en zwart, spande de hemel zijn blauw met blanke wolkjes.

't Was allemaal zoo schoon. En dan dat hofstedeke met zijn gekalkten muur en groene deur en vensterluiken en grijs stroodak.

Maar zoo geraakte Modest niet te Gottem. Hij scheen niet aan zijn Meetje te denken. Doch hij hoorde een klokje. 't Riep ergens op een hoeve het volk naar huis voor 't noenmaal. En de menschen stapten door weiden, over wegels en langs akkerkanten.

Modest liet zich uit den boom glijden. Mijnheer Claus werkte toch voort. Die dacht aan geen tijd.

Onthulling van een gedenksteen voor schilder Claus.

De knaap nam zijn pakje op en zijn karton met 't landschapje en stapte voort...

Hiet was een heerlijke morgen voor hem geweest. Op zijn wijk was hij het eenige kind, hebben we al verteld. Hij bezat dus geen kameraden, om met hen te spelen. Hij was altijd onder groote menschen en die hadden toch druk werk voor het dagelijksch brood. Dan was Modest alleen, en hij zat ergens neer en keek om zich heen. Hij werd een droomer, meenden de menschen... Maar hij sufte niet. Hij genoot van de mooie natuur. En we zagen al, dat hij een drang had, om vader en oom na te doen en te schilderen. Zoo verveelde hij zich nooit. De jonge knaap kreeg zijn land zeer lief.

Nu was hij spoedig bij Meetje, een vriendelijke vrouw, de moeder van zijn vader. En ze verwelkomde hem hartelijk. Ze hield zooveel van den knaap. De twee ooms waren niet thuis. Modest zou ze 's avonds zien en nu op Gottem vreemde dingen beleven.

Na 't eten werkte Modest zijn schilderijtje af.

Meetje kwam buiten zitten. Ze stopte kousen. Ze begon dan te vertellen. Dat kon ze zoo boeiend. En Modest luisterde naar haar verhalen. Ja, hij was gaarne te Gottem, ook een dorpje in het zoete Leieland.

Grootmoeder had dan werk in huis. Modest drentelde wat rond. Eensklaps hoorde hij op den weg menschen praten. Hij was geen luistervink, maar wat hij hoorde, trok nu zeer zijn aandacht.

— Ja, 't is zeker waar... mijn jongen heeft het gezien! Al lichtjes die op en neer gaan, zei een vrouw.

— Maar mensch toch!... Wat mag dat zijn? vroeg een andere.

— 't Spookt in 't bosch. En anderen weten het ook wel. Er wordt al meer over geklapt.

Zoo stonden daar op de dorpsbaan die twee vrouwen te praten.

Anderen kwamen bij hen. En die wisten ook nieuws over de schokkende gebeurtenis. Velen hadden gezien, hoe in 't bosch, zoodra 't donker was, lichtjes op en neer gingen. Ze daalden uit de boomen tot tegen den grond en dan rezen ze weer. En zoo ging 't altijd maar door, omhoog, omlaag, omhoog, omlaag... 't Kon niets anders zijn dan tooverij...

— Ja, ja, zei een oud vrouwtje, dat is de duivel, die zoo verdwaalde reizigers in 't bosch wil lokken om ze te doen versmooren in een moeras. 't Heb het mijn grootvader nog hooren vertellen, hoe hij eens verdoold was bij avond. Hij kwam van Deinze. En 't smoorde erg. Ge kondt geen

hand voor uw oogen zien. Maar opeens bemerkte grootvader een licht. Hij meende dat het van een lofstede was, langs waar hij naar zijn huis moest gaan. Zoo hij trok op 't lichtje af... en 't ging altijd achteruit, leek het... Opeens was 't weg, maar grootvader tuimelde in de Leie.

— Josefa toch! riep een der luisterende vrouwen.

— Ja, ja, zoo gebeurde het. 't Was een tooverlicht, een stalkaars, die grootvader misleidde en naar de Leie bracht. Gelukkig kon grootvader nog uit 't water geraken, maar hij was zoo deerlijk van zijn baan afgedwaald, dat hij niet meer kon herkennen, waar hij stond. En hij durfde niet meer voort te gaan uit vrees weer in de Leie te tuimelen. En den heelen nacht bleef hij daar zitten, zoo nat als hij was.

— 't Was om ziekte op te doen, meende een der omstanders.

— Hebt ge dat van uw grootvader zelf gehoord? vroeg iemand aan de oude vrouw. 'k Peinsde, dat hij vroeg gestorven was en gij hem nauwelijks gekend hebt.

— Ja, maar ik weet het dan toch van een kozijn. Gelooft ge 't misschien niet?

— Och, er wordt veel verteld...

De man verwijderde zich en haalde de schouders op.

In 't groepje vertelde men nog meer spookge-

schiedenissen. En Modest luisterde gretig toe.

— Ja, ja, zei een vrouw, er gebeuren soms rare dingen. Ik heb hooren vertellen dat er in een huisje moeder en haar kind ziek werden. En in den nacht verergerde het zoo, dat de man naar 't dorp ging om den dokter te halen. Ze kwamen samen terug. In de meersch bij de Leie zagen ze een vuur branden. En er zat een vrouw bij met een kindje op haar schoot.

— Mensch, wat doet ge daar? Hebt ge geen huis? riep de dokter.

Al met eens was de vrouw met haar kind verdwenen. En het vuur doofde uit. Verschrikt gingen de dokter en de vader naar huis. En ze vonden de vrouw en het kindje dood.

— Dan waren het zeker hun zielen, die bij dat vuur zaten? vroeg Josefa.

— Dat zal wel zijn.

— En ik weet van iemand, die op een nacht van een trouwfeest kwam, verhaalde een ander. Hij was welgezind en liep te zingen. Hij moest voorbij een kerkhof en zag tusschen de kruisen een kaarsje branden. Hij had eens hooren zeggen, dat, als ge naar die tooverkaars wees, die op uw vinger kwam zitten.

— Ik wil dat nu toch eens probeeren, zei hij.

En hij stak zijn vinger uit. De kaars kwam naar hem toe. En de vent werd zoo benauwd, dat hij rap weg liep. Hij keek eens om. De kaars volgde

nog altijd. Wat maakte de man beenen. Zweetend kwam hij aan zijn huis. De man sprong binnen en smeed de deur toe. Boem... er werd een zware slag op de deur gegeven. De man keek eens bevend door 't dakvenster en hij zag de kaars terug gaan. Ja, dat zijn al vreemde dingen. En ik zeg, laat alles gerust, wat u gerust laat.

— Ja, ja, dat is 't beste! klonk het.

— Ik ben bij donker 't liefst in huis, oordeelde Josefa.

Zoo stonden ze elkaar van die onzinnige en dwaze vertellingen te doen en eigenlijk bang te maken. Ieder sccheen zulk een fabel te kennen, een akelige historie.

Maar 't ergste van al was nu toch, dat er te Gotten een boschspook zulke toeren uithaalde. Het liet voorzeker die lichtjes op en neer dansen.

En de menschen waren er onrustig over. De pastoor hoorde van de geschiedenis en lachte er mee. En hij bestrafte hier en daar menschen om dat bijgeloof.

Maar 't hielp niet: de koppigsten zeiden, dat er altijd spoken waren geweest en er altijd zouden zijn. En dat geloofden de meesten ook.

Modest was dichter bij 't groepje gekomen en luisterde gretig naar die verhalen. Hij hoorde 't volk zoo gaarne vertellen. Maar dit was toch wat griezellig. Dat nu zoo'n spook dicht bij zat!

Meetje wenkte hem te komen, ze had hem noodig.

— Modest, trek eens wat eten voor de konijnen, vroeg ze. Daar aan den graskant.

— Ja, meetje... Maar weet ge, wat ze op den weg vertellen?

— 't Zal wel niet veel bijzonders zijn.

De knaap sprak over 't spook in 't bosch.

— Och, jongen, dat is domme praat, ge moet er niet naar luisteren, sprak de oude vrouw.

— Ze zeggen toch, dat ze de lichtjes gezien hebben...

— Misschien een sterre, die fel blinkt of de lantern van een boer.

— Ja maar er moeten veel lichtjes zijn.

— Van een maken ze er twee en drie en dan een dozijn. Zet het uit uw hoofd.

Modest sneed gras aan den kant. Maar hij dacht toch voortdurend aan die zonderlinge vertelling. Zou hij vanavond ook eens durven kijken?

Hij peinsde voortdurend aan het boschspook. 't Was wonderlijk dat de menschen er niet eens met nonkel Camiel en nonkel Triphon over kwamen spreken...

Och, veel dorpelingen dachten zoo vreemd over hen.

En weet ge hoe dat kwam? Die menschen zagen, dat de gebroeders van alles maakten en dat

ze boeken bezaten. Ze konden meer dan anderen, omdat ze bekwamer en slimmer waren en zich ontwikkelden.

Ze teekenden en schilderden. Oom Camiel dichtte en schreef en oom Triphon ging overal in de streek landschappen schilderen in huizen en herbergen. De menschen noemden hem wel eens de Rubens der streek. De vader van Modest schilderde ook. Geen wonder dat de knaap vader en com navolgde, en ook gaarne met verf omging.

Ja, Modest vertoefde gaarne te Gottem. Meetje's huis stond er zoo frisch in de open lucht en erom heen golfde liefelijk het land naar de kronkelende Leie.

Oom Triphon maakte muziekinstrumenten, doedelzakken, fluiten, pianos en zelfs kerkorgels. Camiel hielp hem er bij.

En wat keek Modest toe als oom Triphon goochelde, van alles uit een hoed tooverde. Dat was door ooms behendigheid en rapheid. Maar domme menschen dachten er anders over.

De ooms hadden ook een trapwagen gemaakt, om met Meetje de streek rond te rijden.

— Allemaal tooverij, fluisterden dwaze, bekrompen menschen, en ze keken wantrouwend naar de knappe broeders. Denk eens, een eenvoudige man als Camiel, die 't kleermaken geleerd had, maar dichten las in allerlei talen! Hij had toch nooit hooge scholen bezocht. Neen, dat was niet

zuiver, vertelden dommeriken, die bij een dik boek aan tooverij en zwarte kunst dachten.

Maar er waren er in 't ronde natuurlijk ook, die verstandiger oordeelden en de broeders eerden en bewonderden. En dat verdienden nonkel Camiel en Triphon.

De broeders bleven steeds welgezind. Vooral Triphon was een vroolijke guit. Hij kon de steenen doen lachen door zijn grappen, zeiden de menschen. Geen wonder dus, dat Modest gaarne op Gottem vertoefde. Hij had dus bekwame ooms. Maar dat erkenden zekere dwaze menschen niet. Ze prevelden onder elkaar, dat die gebroeders zeker met tooverij omgingen. Ja, er waren toen veel bijgeloovige lieden. Als ze iets niet begrepen, sleepten ze er maar dadelijk tooverij bij... Ze vertrouwden de boeken niet, omdat ze zelf niet konden lezen of schrijven.

III.

Het werd avond. En veel menschen van Gottem gingen in de richting van 't boschje. Modest volgde hen. Hij was toch zoo nieuwsgierig, maar echetr ook wat bang. Gelukkig stonden er hier meer dorpelingen.

En allen staarden naar het bosch.

— Daar, daar! schreeuwden er vier, vijf tegelijk. 't Licht...

Een vrouw liep gillend weg, een andere volgde. Niemand durfde tot aan het bosch gaan. En Modest keek zijn oogen haast uit. Ja, daar blonken de lichtjes en ze rezen en daalden en rezen weer en zakten opnieuw, langzaam als treiterend. Dat duurde een heelen tijd. Toen verdwenen ze. 't Was uit voor van avond. O, wat mocht dat betee-kenen?

Modest sloop naar huis. Zijn ooms waren er nog niet. De knaap vertelde aan Meetje, wat hij gezien had.

— Och, jongen toch... 't is een sterre of een lantaarn. En soms zien ze glimwormen voor stal-kaarsen aan en tooverlichten. Ge moet die domme dingen niet gelooven. Toe, 't is tijd om te gaan slapen...

En Meetje gaf Modest een kruisje. Maar nog lang dacht de jongen aan de geheimzinnige lichtjes, die daar daalden en rezen in 't donkere bosch.

's Morgens vertelde hij het aan zijn ooms. Ze lachten hem uit. En toen zweeg Modest maar.

Doch 's avonds stonden de menschen weer naar die lichtjes te kijken en opnieuw verschenen ze.

't Werd onverdragelijk, zoo'n boschspook... Een vrouw zei, dat men het verdrijven moest.

— Als het daar blijft, zullen er erge dingen gebeuren, beweerde ze. Een ongeluk of schade aan beesten. Die tooverij beteekent altijd iets slechts.

— 't Boschspook komt om booze toeren te spelen.

Allen keken de vrouw wat angstig aan.

— We moeten 't spook verjagen, hernam ze.

— Maar hoe? vroeg er een. Ge kunt zulk een spook niet zien. 't Is onzichtbaar. Alleen door de lichtjes weten we, dat het spook er is.

— O, met geweld kunt ge niets doen, sprak de vrouw. Maar er is een ander middel.

De vrouw stak haar mageren wijsvinger op en vervolgde.

— Laat ons nu allen in beëvaart naar 't bosch trekken met kruis en vaan. En dan zal het spook vluchten.

Dit plan werd druk besproken, en het vond bijval. Maar de pastoor mocht het niet weten; die zou zulk bijgeloof verboden en de domme lieden bestraft hebben.

Men haalde het kruis en een vaan van een vereniging. En in de schemering werd een stoet gevormd.

Modest had wel willen meegaan, uit nieuwsgierigheid, doch Meetje hield hem thuis.

De optocht vertrok. De vrouw, die het plan voorgesteld had, droeg de vaan en stapte voorop met groote passen.

Maar dichter bij het bosch vertraagde ze merkbaar en allen deden als zij. Eensklaps waren de lichtjes daar weer en gingen op en neer, als op

vorige avonden. Ieder ontstelde.

Daar kwamen eenige stoere boerenkerels.

— Wat is dat? vroeg een van hen. Waar gaat ge heen?

— 't Boschspook verjagen! klonk het.

— Welk boschspook?...

— Kijk, ginder tusschen de boomen. 't Laat er tooverlichtjes dansen en dat is al eenige avonden zoo.

Die kloeke gasten woonden aan den uitkant en kwamen alleen 's Zondags op het dorp. Ze hadden 't verhaal van 't spook nog niet gehoord. Maar wel tien menschen tegelijk vertelden het hun. En de jongens zagen de lichtjes ook.

— Gaat met ons mee! zei de vrouw, die de vaan droeg. We moeten 't spook verdrijven.

't Leek haar veilig zulke flinke mannen in den stoet te hebben. Men kon nooit weten, wat er gebeurde.

De boerengasten schoten in een lach. En ze babbelden even met elkaar.

— Blijft maar hier! riep een van hen tot den heelen stoet. Wij zullen het boschspook eens vast grijpen en een goede rammeling draaien. 't Zal rap gedaan zijn, met de tooverij in 't bosch.

— Maar ge zult het niet vinden! riep de leidster van het troepje uit. Zoo'n spook is onzichtbaar.

— Laat ze doen! klonk het.

— Onzichtbaar! herhaalde een der boerenjon-

gens. O, gij domme kwanten... ge zijt zeker nog van den ouden tijd, toen ze aan heksen, weerwolven en waterspoken geloofden. Ik ben verder geweest dan Göttem en den Leiekant. Ik heb als soldaat vele nachten op wacht gestaan en nooit spoken gezien. En we zullen het bosch eens rap zuiveren.

De zonderlinge bedevaarders keken vol bewondering naar den dapperen kerel, die als een veldheer riep:

— Komt, mannen, we gaan er op los!

De boerengasten vertrokken. Lichtjes dansten vroolijk op en neer. En de kerels stapten er met groote schreden recht op toe.

— We pakken 't spook samen vast, zei er een.

— Wacht, ik zal eens een ferm knuppel snijden. Zoo de menschen de vrees op 't lijf jagen, dat mag toch niet zijn.

— En de parochie overhoop zetten.

Plots tuimelde 't lichtje neer. 't Was een kaars in een uitgeholden beetwortel, welke gaten in den wand had.

Twee mannen, de boschspoken, maar twee grappenmakers liepen weg. En de boerenjongens herkenden ze als Camiel en Triphon, de ooms van Modest. Met hun beiden konden ze niet op tegen die groep kloeke gasten en dus was 't beste maar aan den haal te gaan, om een pak slaag te ontvangen. Luid klonk hun lach.

En nu schaterden de boerenjongens het ook uit. Ze merkten hoe de spokerij in elkaar zat. Aan den beetwortellantaarn was een lang touw bevestigd en dit hing over een tak. Door het te trekken en te vieren hadden de twee gebroeders de kaars laten rijzen en dalen. En door de gaatjes leek het of er verscheidene lichtjes waren.

De boerenzonen namen den lantaarn mee naar de bange bedevaarders, die in spanning stonden te wachten.

— Hier is uw boschspook, riep een der gasten en hij toonde den beetwortel.

— Maar dat kan niet zijn, stamelde de vrouw met de vaan.

— 'k Zal 't u uitleggen, hoe het wel kan zijn, hernam de boerenzoon.

En allen hoorden het verhaal en de namen der kluchtspelers. En daarvoor hadden ze zich angstig gemaakt en waren ze in optocht naar hier gekomen!

Eerst was ieder geweldig kwaad. Zoo iets durven uithalen! De menschen voor den gek houden! Dat verdiende strenge straf, beweerden ze.

Maar vlug werd de stoet ontbonden. En beschaamd slopen de lieden langs binnenbaantjes en wegels of over akkerlanden naar huis. 't Was of ze aldus wilden verbergen, dat ze er ook bij waren geweest.

Modest zat bij Meetje, toen oom Camiel en

Triphon binnen traden, vroolijk en lachend.

— Waarom hebt ge zoo'n leute? vroeg Meetje.

En ze vertelden het, wat ze eenige avonden in 't bosch hadden gedaan.

— Maar waarom zoo iets uit te halen? vroeg Meetje.

En de broers vertelden het. Ha, er waren dwazen, die hen van tooverij verdachten, omdat ze allerlei konden vervaardigen en boeken lezen! Ze hadden nu eens willen toonen, wat al dat bijgeloof waard was. Nu zouden de menschen toch wel begrijpen, hoe belachelijk ze zich aanstelden door aan spoken te gelooven.

Meetje bromde wel wat, maar lachte dan ook. Ze hield veel van haar jongens en deze waren zoo in-goed voor moeder.

En Modest had ook plezier over dit verhaal.

Nu werd er in het dorp nog meer over de spoken gesproken.

— Ja, ja, zeiden de verstandigsten, Camiel en Triphon hebben de bijgeloovigen eens een goede les gegeven. Wie nu nog aan spoken gelooft, is aartsdom.

Een paar dagen later, op een Zondagmorgen, kwam de vrouw, die de bedevaart aangeraden en de vaan gedragen had, uit de kerk. Ze zag Triphon en de woede kwam weer boven, nog meer toen ze merkte, dat eenige menschen spottend naar haar keken.

— 't Is schandalig, wat ge gedaan hebt! schreeuwde ze naar Triphon.

Deze bleef voor haar staan en luide sprak hij:

« Ja, die lichtjes, o, gij domme koe,

Gij liept daarnaar met kruis en vane toe ».

Toen maakte de vrouw zich maar weg. Tegen zoo'n grappenmaker kondt ge niet op!

IV.

Zoo had Modest in zijn jeugd allerlei eigenaardige ontmoetingen. In de afspanning thuis kwamen er veel menschen, die er hun zaken verhandelden of er na de mis wat poosden. En Modest hoorde er allerlei verhalen en leerde zoo de gewoonten der streek kennen. Al die mannen waren zijn vrienden. Ze brachten lekkers en speelgoed mee.

Op school hield Modest 't meest van teekenen, maar juist niet, wat hij er moest teekenen: stijve figuurtjes op ruitjes met rechte en scheeve lijntjes... Hij teekende liever de Leie en de vlasmijten, hofstedekes en de boomen. Maar de meester was dan ontevreden. Telkens toch weer verraste hij Modest met een ander werk dan op 't bord stond. En op zekeren dag was zijn geduld ten einde en stak hij den knaap aan de deur.

De meester praatte met vader en moeder en hij hoorde, hoe de knaap de natuur bewonderde. En

toen liet hij Modest doen en hij was overtuigd, dat hij later nog van den knaap zou hooren.

Van Olsene ging Modest naderhand te Deinze op school. Hij wou zoo gaarne naar de Academie. Hij mocht niet van den bestuurder. Hij kon het toch niet laten. Hij wilde leeren schilderen. En hij sloop stil naar de Academie. O, daar ging zijn hart open.

Maar, o, weel! 't kwam natuurlijk uit. En Modest werd in een klas opgesloten, toen het tijd werd voor de academie. Hij kon niet stil blijven zitten en vluchtte door het raam. En dat bracht nieuwe straf.

En daarna moest Modest vader helpen. Hij schilderde ook landschappen op muren in huizen. En het bleek, dat hij in al die jaren veel geleerd had. Men bewonderde zijn werk.

Maar Modest voelde, dat hij meer kon.

Een kennis van zijn vader, familie van den grooten schilder Claus, beloofde Modest eens mee te zullen nemen naar dien meester.

— Dan moet ge hem uw werk eens toonen en hooren wat Claus er van zegt, sprak hij.

In spanning wachtte Modest dat bezoek af. Eindelijk mocht hij naar Astene, waar Claus woonde. Bevend trad Modest binnen. Claus liep in zijn atelier rond op klompen en met een fluweelen vest aan.

Hij bekeek Modest en vroeg:

— Wilt gij schilder worden, kunstschilder?
Verlegen knikte Modest.

— Maar weet ge wel, dat het een moeilijke loopbaan is, jongen? hernam Claus. Velen lijdten bittere armoede. En moogt ge van huis?

Modest vertelde, dat hij vader hielp, maar in zijn vrijen tijd schilderde, wat hij gaarne zag. En Claus glimlachte bemoedigend. Hij dacht zeker aan zijn eigen eenvoudig huis, en zijn strijd.

Hij bekeek het werk van Modest.

— Luister eens, zei hij dan, ge moet een tijd niet meer schilderen, maar veel teekenen. Kijk de natuur af. Dat is uw groote leermeester. En kom dan weer met uw werk terug.

Blij vertrok Modest. Claus moedigde hem aan, voort te gaan. En naarstig werkte hij. En bij een tweede bezoek toonde Claus zijn groote tevredenheid.

O, hoe ingespannen arbeidde Modest. En eindelijk mocht hij naar de Academie van Antwerpen. Er zat een hardnekkige wil in dien jongen.

Weldra zou Modest eens zijn werk ten toon stellen. 't Was te Kortrijk. Hij wachtte in spanning af, wat de kenners zouden zeggen... En daar kwam het nieuws: men bewonderde zijn werk. En mijnheer Victor Delille uit Maldegem, had zijn schilderij: «Maartzon» gekocht. En dat moedigde aan. 't Volgende jaar zond hij een schilderij «De Kantwerksters» naar de tentoonstelling te Am-

sterdam. Een Hollander kocht het.

En daarna wilde hij exposeeren te Brussel. Het was een stuk, dat een eendenpark voorstelde. Het werd zorgvuldig in een kist gepakt. Modest ontmoette een jufvrouw, die veel aan de Leie zat te schilderen. Ze wilde ook een doek naar Brussel sturen.

— Kom er eens naar kijken, vroeg ze.

En Modest ging mee naar 't kasteel, waar de jufvrouw verbleef. Het was ook een schilderij met eenden. Maar de eend, die heelemaal vooraan stond, was anders dan de overigen, lang niet zoo goed.

Modest zei het eerlijk.

— Ik vind het ook, antwoordde de jufvrouw, maar ik mag er niet aan raken. Mijn leeraar heeft ze er op gezet. 't Is het eenige, dat niet van mij is. Zeg eens, die leeraar is van den keurraad te Brussel. Hij moet dus oordeelen over de schilderijen. Kom eens naar Gent, waar hij woont; ik zal u aan hem voorstellen.

Den volgenden dag begaf Modest zich naar haar huis. De jufvrouw was hem vooruit gereisd. En ze had verteld, dat die eend Modest niet beviel en zij het met hem eens was.

Toen Modest binnen trad, keek de leeraar hem niet vriendelijk aan. Wat verbeeldde die jonge man zich? Hij durfde iets af te keuren van een leeraar. Modest liet zijn werk zien.

— Ge moet nog veel, veel, veel leeren, zei de leeraar verwaand. En ik kan u te Brussel niet steunen. Ge exposeert te vroeg. Dat zullen de andere heeren ook zeggen.

De jufvrouw keek medelijdend naar Modest, die bedrukt heen ging. Wat nu? Hij had veel zin de kist weer uit te pakken. Maar neen, hij zou ze toch naar Brussel sturen. De moeite was gedaan en de kist stond gereed om naar het station gebracht te worden. En ze vertrok... En toen kwam 't nieuws uit Brussel. In spijt van den nijdigen leeraar werd de schilderij zeer bewonderd en een kunstkenner kocht ze! De jufvrouw kwam Modest geluk wenschen, en ze lachten beiden om den slechten profeet, die zoo boos was geworden om een eend, die meer op een kip geleek....

V.

En Modest Huys — want zoo is zijn volle naam — werd een beroemd schilder, van wie nu prachtige doeken hangen in de musea van ons land en van den vreemde, tot in Amerika toe.

Hij woont thans in het Zonnehuis te Zulte. We zijn met hem naar Gotten geweest, naar het huis, waar zijn nu zalige Meetje woonde en we hebben ook zijn ooms Camiel en Triphon ont-

moet en gaarne naar hen geluisterd... ook naar 't verhaal van 't Boschspook.

Omdat Modest Huys zijn Leiland zoo lief heeft en het als kind met dat werkende volk leerde kennen, schildert hij het zoo gaarne.

MODEST HUYS

't Is de bedevaart en kermis te Machelen, waar hij als knaap heen ging. t' Zijn de vlaswerkers, die hij vroeger en nog bezig ziet. 't Is de overstroming, als de Leie buiten haar oevers treedt,

gelijk ge het op het plaatje ziet. En de hoeven en de oogsters, de vier jaargetijden...

Later zult ge het leven van dezen kunstenaar nog meer begrijpen.

VI.

Modest Huys heeft veel gereisd, om ook in andere landen te schilderen. Maar 't liefst was hij in Vlaanderen, in 't Leieland, en ook wel op de heuvels en in de dalen van Tiegem, Oudenaarde, Ronse.

Daar leerde hij zijn vrouw kennen, die ook een kunstenares is, prachtig het leer bewerkt en gaarne de muziek beoefent.

De naam van Huys als schilder werd meer en meer bekend. Uit Amerika vroeg men hem om lid van een keurraad te zijn. Hij kon er niet heen om den verren afstand. Uit vele steden in Europa kwamen uitnodigingen om aan tentoonstellingen deel te nemen.

Eens tegen den avond — 't is nu vijftien jaar geleden — kwam Modest Huys van zijn arbeid. Hij had met lust geschilderd.

Plots werd hij erg somber. 't Leek hem of hij koorts kreeg. En alles om hem heen had zoo'n rare kleur. 't Scheen of de avondzon den hemel en de streek met bloed verfde.

Huys vreesde onpasselijk te worden en zette

zich neer. Wat kan dat nu toch zijn? Een voorgevoel, dat er een ongeluk was gebeurd.

Weer stond hij op. Misschien iets thuis niet in orde. Hij was gejaagd het te vernemen. Hij naderde zijn woning en ontmoette geburen. Die keken heel gewoon en knikten hem toe. Zoo er een ongeluk voorgevallen was, zouden ze anders zijn. En neen, er was thuis niets bijzonders.

Mevrouw Huys zag echter wel, dat er haar man iets scheelde. Modest wilde haar niet ongerust maken. Zijn angstig gevoel bleef nog. Misschien ziekte of ongeluk bij moeder of familie? Er moest iets wezen.

Huys keek een dagblad in. En hij schrok... Nu wist hij het, wat hem de onrust in 't bloed had gejaagd. Hij las een bericht, dat er oorlog dreigde in Europa. Van die ramp had hij het voorgevoel gehad.

En de oorlog kwam, ook in België.

Dat was een vreeselijke, een treurige tijd.

Huys treurde met zijn vriend Claus. Want die voorname schilder was zijn vriend geworden. En Claus bewonderde het werk van Huys.

Lang duurde die oorlog. En op 't einde werd hij nog 't wreedst voor de Leiestreek, want aan de kleine rivier werd vreeselijk gestreden.

Olsene viel door de kanonnen in puin. En met soldaten kwamen er ook veel burgers om 't leven, door granaten en stikgas.

In de Leie dreven doode soldaten. Er lagen er in de velden en hoven. Zoo was het ook te Macheelen en te Deinze.

We hebben het puin van Olsene gezien, en de graven allerwegen, tot men de dooden op kerkhoven verzamelde. Er was zooveel rouw, ook in de streek tusschen Leie en Schelde, te Tiegem, Ingooigem, Castre en vooral te Avelgem, waar gansche gezinnen samen den dood vonden.

En hoeven lagen in puin, molens waren omvergeschoten. 't Was overal treurnis.

De tijden beterden.

Modest Huys woonde langen tijd te Wakken, 't dorp, waar men zoo gaarne zingt, ook dicht bij de Leie.

Nu staat zijn lief huis te Zulte. En door het grootē raam van zijn werkzaal, ziet hij ver over de streek.

Meester Claus is gestorven. In aanwezigheid van de Koningin werd een gedenksteen onthuld in de nederige woning, waar hij geboren werd. Te Gent is er voor Claus een standbeeld.

Er zijn veel schilders aan de Leie. Als ge de gelegenheid hebt, bekijk dan schilderijen.

Die van Modest Huys zijn als vertellingen uit 't mooie Vlaamsche land.

EINDE.

Overstroming in de Leiestreek.
(Naar schilderij van Modest Huys).

Overstrooming in de Leiestreek.
(Naar schilderij van Modest Huys).

EEN VRIEND VAN HUYS.

Modest Huys heeft een prachtig portret geschilderd van zijn vriend, Stijn Streuvels, een onzer beste schrijvers. Zijn echte naam is Frank Lateur en hij woont te Ingooigem, in dat mooie land, ook door Huys geschilderd. Hij was eerst bakker te Avelghem. En zonder dat de boeren dit wisten, keek Lateur al hun doen en laten af en schreef er dan thuis schoone verhalen over, die gaarne gelezen worden. Frank liet zijn brood wel eens verbranden, want zijn hoofd was van zijn boeken vervuld. Als er een vreemdeling in 't dorp kwam — 't is mij zelf gebeurd — en hij vroeg waar Stijn Streuvels woonde, dan zei men: « Dien naam ken ik niet ». Streuvels had op school heel veel geleerd, en zoodra hij van zijn ouders mocht, trok hij in de bakkerij. Maar in zijn eigen tijd las en studeerde hij. Nimmer ging hij naar de herberg; al zijn geld werd aan boeken besteed. En eindelijk begon hij zelf te schrijven en de bakker van Avelghem is een beroemd letterkundige geworden, wiens boeken ge weldra lezen zult. Nu is Streuvels geen bakker meer, maar woont hij op een lieve villa, « 't Lijsternest », ginds te Ingooigem, waar zijn vriend Hugo Verriest, pastoor was. Hugo Verriest was een uitmuntend redenaar, en ook dichter en schrijver. Veel sprak hij over Guido Gezelle, den oom van Stijn Streuvels, Vlaanderens besten dichter.